

AZ ÖSSZES EMELT SZINTŰ TÖRTÉNELEM KOMPLEX, KORSZAKOKON ÁTÍVELŐ ESSZÉ
FELADAT
2005-2021

1. A feladat a magyar–török küzdelmekhez kapcsolódik.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország és az Oszmán Birodalom katonai konfliktusait a nándorfehérvári diadaltól a Hódoltság megalakításáig a következő szempontok alapján:

- a nándorfehérvári ostrom és következményei,
- Mátyás törökellenes politikája,
- a Jagellók uralma,
- a mohácsi csata és következményei,
- a Hódoltság megalakulása!

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

„Midőn május elseje táján alkalmasan összeállított sereggel a Duna partján tábornokot ültettem, arccal ama országrész felé fordultam, melyet az ellenség gyakori betörései sanyargatni és pusztítani szokott, nem volt messze a török fővezér sem, nagy és szokásához képest erős sereggel. [...] Sebtében bevonult Boszniába, kihasználva az árulást. [...] Először is tehát ezzel az ellenséggel kellett megbirkóznom és ebben szerencsével jártam. [...] Mert közben a török bevégezte dolgát, elhagyta Bosznia határait és már vissza is vonult. [...] Bosznia visszaszerzéséhez láttam. [...] Jajca nevű várost és annak erősségét körülzártam. [...] Három hónapos ostrom alatt győztünk.” (Mátyás levele II. Pius pápának, 1464)

„Ez ország alattvalóit és lakosait régi jogaikban és jóváhagyott szokásaikban [...] meg fogjuk tartani úgy, hogy az ő ártalmukra és elnyomásukra, valamint e régi szokások ellenére – amint néhai Mátyás király úr tette – semmi újítást nem fogunk behozni. Azokat pedig, amelyeket a néhai igen dicső Mátyás király úr hozott be, eltöröljük, adót vagy egyforintos taksát semmi estre se hajtsunk be, hanem kötelesek legyünk megelégedni a régi királyi jövedelmekkel.” (II. Ulászló választási feltételei, 1490)

Szulejmán és Szapolyai (Török miniatúra, XVI. század)

„Minthogy pedig felséges János királynak most sem felesége, sem gyermekei nincsenek, ha Isten kiszólítaná ez árnyékvilágból, még ha volna is akkor fia, az ország és a keresztény világ üdvére való tekintetből, amelyet ebből a békéből és szövetségből Isten segítségével bizton remélünk, [...] beleegyezett abba, hogy halála után, még ha volna is fia, az egész magyar birodalom összes országaival [...] s a királyi jog egészével mireánk, vagy ha mi időközben meghalnánk, fiunkra szálljon.” (A váradi egyezmény, 1538)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

2. A feladat Magyarország történetének a reformkortól a dualizmus koráig terjedő időszakával kapcsolatos
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyar nemzetiségi politikát a reformkor-ban, az 1848–49-es forradalom és szabadságharc időszakában, valamint a dualizmus korában!

Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- **Magyarország etnikai viszonyai és változásuk**
- **a reformellenzék nemzetfogalma és nemzetiségi politikája**
- **a magyar kormányok és a nemzetiségek 1848-49-ben**
- **a magyar kormányok nemzetiségi politikája a dualizmus korában**

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

„Sohasem fogom elfelejteni a sápadt horvátot, aki egy viharos ülésen, ordító tiltakozások közt másfél órán keresztül mozdulatlanul állt a helyén, és a rövid szünetekben mindig tovább folytatta latin beszédét.” (Fest Imre visszaemlékezése az 1843–44-es országgyűlésre)

„Mi [...] ezt mondjuk: Ímé, mi megkínálunk titeket [a nemzetiségeket] az értelem, az igazság-szolgáltatás, a törvényalkotás, a földbirtok szabadságával, megkínálunk titeket alkotmányos polgársággal, politikai nemzetiséggel, s mind azon javakkal, melyekkel ez a haza polgárait elárasztja, s mindezekért nem kívánunk egyebet, mint hogy a hazát, mely titeket ezennel ünnepélyesen édes gyermekéül fogad, s a nemzetiséget [értsd: nemzetet], mely titeket politikai nagysággal megajándékoz, szeressétek, és velünk egyetemben oltalmazzátok.” (Kossuth Lajos, 1847)

„Addig is, míg a kidolgozandó alkotmány [elfogadása] törvényhozás útján történék, [...] a haza nem magyar ajkú polgárainak bővebb megnyugtására [...] [az országgyűlés tagjai] határozatképpen kijelentetik: [...]

A községi tanácskozásokban mindenki akár magyar, akár anyanyelvén szólhat [...]. Az elemi tanodákban tanítási nyelvül mindig a községi vagy illetőleg az egyházi nyelv fog használatni. [...]

Folyamodványát mindenki anyanyelvén is bárhová benyújthatja.” (Országgyűlési határozat, 1849. július 28.)

„Mindazon tárgyakra nézve, melyek ez egyezményben a közös [pesti] országgyűlésnek és köz-ponti [magyar] kormánynak nincsenek fenntartva, Horvát-, Szlavón- és Dalmátországot mind a törvényhozás, mind a végrehajtás körében teljes önkormányzati jog [...] illeti.

[...] Horvát-, Szlavón- és Dalmátországek önkormányzati joga ez okból mind törvényhozási, mind kormányzati tekintetben kiterjed [...] beligazgatási, vallási és közoktatási ügyeire s az igazságügyre [...].” (A horvát–magyar kiegyezés)

„Belügyminiszter úr előterjesztette, hogy a „Matica Slovenská” című tót [szlovák] irodalmi és szépművészeti egyesület működése iránt rendőri nyomozás tartatván, az ezen nyomozásról tett jelentésből kiderül, hogy a mondott egyesület [...] nem annyira az irodalom fejlesztésével, mint inkább pánszláv izgatásokkal foglalkozik [...]. A nyomozást teljesítő biztos jelentésében azon javaslatot terjeszti elő, hogy az egyesület [...] feloszlattassék. [...] [Az előterjesztés] helyeslőleg tudomásul vétetett.” (Minisztertanácsi jegyzőkönyv, 1875. április 1.)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

3. A feladat a magyar külpolitikai törekvésekkel kapcsolatos.

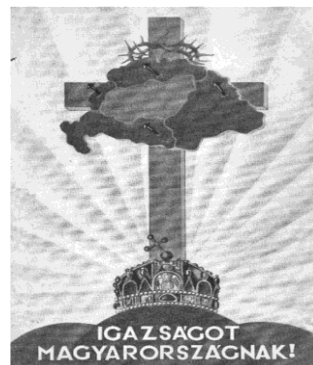
Mutassa be a források és ismeretei segítségével a történelmi Magyarország területi egységének megőrzésére, majd visszaállítására vonatkozó magyar külpolitikai törekvéseket 1918–1939 között! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- **Magyarország az első világháború végén és a Károlyi-kormány külpolitikája,**
- **Tanácsköztársaság külpolitikája és harcai,**
- **a trianoni béke és revíziós politika jellemzői az 1920-as években,**
- **a revíziós politika változása és eredményei az 1930-as években!**

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Külpolitikámat a wilsoni elvekre alapítom. Nekünk egy elvünk van: Wilson, Wilson és harmarszor is Wilson. [...] Amerikára az a feladat vár, hogy átgyúrja egész Európát, kiirtsa belőle a reváns gondolatát, és olyan békét teremtsen, mely nem hagyja egyetlen nép lelkében sem a keserűség fullánkját.” (Károlyi Mihály, 1918)

„A szövetséges és társult kormányok rövidesen a párizsi békekonferencia elé kívánják idézni a magyar kormány képviselőit, hogy megismerjék Magyarország igazságos határaival kapcsolatos nézeteiket. A magyarok pedig éppen most intéznek éles támadásokat a cseh-szlovákok ellen és lerohanják Szlovákiát. Ugyanakkor a szövetséges és társult hatalmak már kinyilvánították szilárd elhatározásukat, hogy minden értelmetlen ellenségeskedésnek véget vetnek, amikor két alkalommal is megállították a fegyverszünetben megállapított határt, majd a semleges övezet határát átlépő román csapatokat, illetve megakadályozták további előrenyomulásukat Budapest irányában – továbbá amikor a déli magyar fronton megállították a szerb és francia hadsereget. Ilyen körülmények közt a leghatározottabban felszólítjuk a budapesti kormányt, haladéktalanul vessen véget a cseh-szlovákok elleni támadásoknak.” (A párizsi békekonferencia távirata, az ún. Clemenceau-jegyzék, 1919. június 7.)

Revíziós plakát az 1920-as évekből

„1. § Felhatalmaztatik a minisztérium, hogy honvédelmi, illetőleg légvédelmi célokra, utak és hidak építésére, az államvasutak és a hajózás, valamint a posta, távirda és távbeszélő felszerelésének és berendezésének fejlesztésére, a telepítés és házhely- szerzés előmozdítására, a mező-gazdasági termelés és értékesítés támogatására,[...] a falu egészségügyi és szociális helyzetének emelése céljából az egészségügyi szervezet kiépítésére, egészséges ivóvízzel való ellátásra, bányászati és nyersanyagkutatásra, valamint a nyersanyagok felhasználásának előmozdítására és más közmunkákra, [...] az állami költségvetésekben megállapított összegeken felül, összesen mintegy Egyezer millió pengőt fordítson.” (Részlet a győri programról szóló 1938. évi XX. tör-vénycikkből)

A területi revízió lépései 1938–1939			
Terület neve	Terület mérete (km ²)	Összlakosság (fő)	Magyarok száma (fő) és aránya
Felvidék déli része	11 927	1 058 000	915 000 (86,5%)
Kárpátalja	12 061	600 000	40 000 (6,7%)

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.

4. A feladat a földkérdéshez kapcsolódik a XX. századi Magyarország történetében.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyarországi földtulajdonviszonyok alakulását, illetve az ezzel kapcsolatos elképzeléseket 1918-tól a rendszerváltás időszakáig a következő szempontok alapján:

- kísérletek a földtulajdonviszonyok átalakítására 1918–19 során,
- földreform és kritikája a két világháború között,
- a tulajdonviszonyok átalakítása a második világháború végén és a diktatúra kiépülésével,
- a tulajdonviszonyok változásai az egypárti diktatúra időszakában,
- a rendszerváltás következményei.

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

„Kezdetől fogva tisztán láttam, hogy az egész forradalom központi problémája itt van: földet adni a földnélkülieknek, maradék nélkül kielégíteni a szegényparaszttság és a földműves-munkások földéhségét, elsősorban a papi és más egyéb külterjes latifundiumok [nagybirtokok] földarabolásával. Ebben a korszakos reformban láttam az októberi forradalom igazi lelkét, mert ez lett volna az egyedüli út egyrészt a korszerű többtermelés és szövetkezeti mozgalom felé, másrészt a demokrácia és a kultúra igazi alapjai lefektetéséhez és mindenekelőtt az elsorvasztó feudális iga lerázásához.” (Jászi Oszkár emlékirata)

„[A Forradalmi Kormányzótanács] kimondja a nagybirtokok, a bányák, a nagy- üzemek, a bankok és a közlekedési vállalatok szocializálását. A földreformot nem törpebirtokokat teremtő földosztással, hanem szocialista termelőszövetkezetekkel hajtja végre.” (Mindenkihez! A Magyarországi Szocialista Párt kiáltványa)

„A birtokmegosztás egészséges kialakításának előmozdítása végett egészséges telepítési politika kezdeményezésére és végrehajtására fogunk törekedni.”(Gömbös Gyula Nemzeti munkaterve)	„Követeljük [...] az 500 kataszteri holdon felüli birtokok kisajátítását.” (A népi mozgalom által létrehozott Márciusi Front 12 pontja, 1939)	„Akarjuk és követeljük [...] a paraszttelepítést, [...] a földbirtokrendezést.” (A Szálasi Ferenc vezetésével alakult Nemzeti Akarat Pártjának programja, 1935)
--	---	---

„A kormány erélyes kézzel véget vet a termelőszövetkezeti mozgalom és a tagosítások során elkövetett súlyos törvénytelenéseknek, s nagyszabású tervet dolgoz ki az elhanyagolt és fejlődésében elmaradott mezőgazdasági termelésünk fellendítésére, termelőszövetkezeti és egyéni gazdaságok termelésének felvirágoztatására, a termelési kedv helyreállítására.” (Nagy Imre rádióbeszéde, 1956. október 28.)

„Részleges kárpótlás (a továbbiakban: kárpótlás) illeti meg azokat a természetes személyeket, akiknek magántulajdona az állam által 1939. május 1-jét követően alkotott [...] jogszabályok alkalmazása által sérelmet szenvedett. [...] A kárpótlás termőföldben történő biztosítása érdeké-ben a szövetkezet [...] kijelöli azt a [...] termőföldterületet, amelyet a [...] felsorolt jogszabályok alapján szerzett meg. [...] A [...] kijelölt termőföldterületre a kárpótlásra jogosultakat vételi jog illeti meg.” (Törvény a kárpótlásról, 1991)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

5. A feladat a magyarországi jobbágyság történetéhez kapcsolódik.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a jobbágysággal kapcsolatos törekvéseket, illetve rendeleteket és törvényeket a felvilágosult abszolutizmus idején és a reformkorban a következő szempontok alapján:

- a jobbágyság helyzete és annak változása,
- a nemesség álláspontja és annak változása,
- a felvilágosult abszolutista reformok és körülményeik,
- a reformkori törekvések és viták,
- a reformországgyűlések törvényhozása a kérdésben!

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

„Az úrbérszabályozási példányokba kifejezetten és határozottan írással be mind a telki állomány, mind pedig az, hogy az ígásrobotot két vagy négy ígával kell-e teljesíteni, és az, hogy a kilencedet természetben vagy milyen egyenértékben kell leróni, és végül a megye hiteles pecsét-je alatt adassék ki a községeknek. [...]

A helységek osztályba sorolását szabályosan és lelkiismeretesen dolgozzák ki, mind pedig meg-felelően jegyezzék fel a telek és tartozékok állományát, a fekvésnek, a földnek és területnek s az előnyös és káros tényezőknek megfelelően, korábbi, a telki állományt e megyék számára már megszabó kegyes rendeleteink előírásai szerint.” (Mária Terézia úrbéri rendelete)

„A jobbágyság állapotját annyiban a mennyiben a parasztok ennél fogva eddig örökös kötelesség alá vettette és a földhöz kötötten voltak, jövőre teljességgel eltöröljük [...]. Azt akarjuk, hogy minden parasztnak szabad legyen maga kedve szerint, földes úrnak engedelve nélkül is házasodni, tudományoknak és mesterségeknek tanulására magát adni, s azokat bárhol gyakorolni. [...] Minden paraszt embernek maga ingó javait és keresményit [...] szabadosan eladhatja, ajándékozhatja, meg cserélheti, el zálogosíthatja, gyermekeinek [...] rendelést tehet.” (II. József jobbágyrendelete)

A telki állomány változása (1780–1840)		
	1780	1840
Telkes jobbágyok aránya	70%	40%
Zsellérek* aránya	30%	60%
Átlagos telekméret	½-ed telek	¼-ed telek

*Általában az ⅛-ad teleknél kevesebbel rendelkezőket tekintették zsellérnek.

„A robot vagy szakmány létele még nagyobb figyelmet érdemel, s azon kárt, mely belőle háramlik, éppen oly bajosan tagadhatni, mint azt, hogy $2 \times 2 = 4$. 60 ezer robot egy esztendőben szint-azon munkát viszi végbe, melyet 20 ezer napszámmal könnyen el lehetne végezni. És ki ne tapasztalta, ki robotban is, és béresei által [...] dolgozott, hogy azon munkát, melyet egy egész helyes [telkes] jobbágy rossz ekéjével, [...] gyenge marhájával ötvenkét nap [...] tud végezni, maga béreseivel, jó szerszámokkal és erős marhával [...] a mondott idő egy harmad része alatt nem vihette volna végbe!” (Széchenyi István: Hitel)

„Kérdelem én, van-e ember széles e hazában, aki higgye ily [az örökváltságról szóló] törvény mel-lett is, az úrbéri viszonyokból hazánk egy század alatt tökéletesen kibontakozzék. Aki ezt hinné, arról bátran el merem mondani, hogy [...] az országot, az ország népét, a nép állapotját nem is-meri. [...] Azt hisszük: megmentjük a hazát toldozó, foldozó reformkainkkal? Azt hisszük, biz-tosíthatjuk nemzetünk jövődjét, ha a jövő épületének alaprakását elmulasztottuk? És mi lehet ezen alap más, mint a néppeli egy testté forrás, s ekként egy ép, egészséges nemzeti test előteremtése, erről pedig miként lehet csak álmodnunk is, míg az úrbéri viszonyoknak gyűlölség-nemző válaszfala fennáll.” (Kossuth Lajos cikke a Hetilapban, 1846)

[illegible]

6. A feladat a Szovjetunió külpolitikájával kapcsolatos.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a sztálini Szovjetunió külpolitikáját! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- a Szovjetunió külpolitikai helyzete az 1920-as években,
- Sztálin külpolitikai törekvései a második világháború végéig,
- a hidegháború és a szovjet terjeszkedés jellemzői a második világháború után,
- a koreai háború.

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Azelőtt a forradalom győzelmét egy országban lehetetlennek tartották, úgy vélték, hogy a burzsoázia feletti győzelemhez feltétlenül szükséges minden előrehaladott ország vagy legalább is az ilyen országok többsége proletárjainak együttes fellépése. Ma ez a felfogás már nem felel meg a valóságnak. Ma abból kell kiindulni, hogy egy ilyen győzelem lehetséges.” (Sztálin: A leninizmus alapjairól, 1924)

A cári Oroszországból kivált, illetve annak területéből részesült európai országok, 1924

Amerikai karikatúra a Molotov–Ribbentrop-paktumról, 1939

Amerikai karikatúra, 1948

„[A nemzetközi helyzet] átalakulása nyomán lehetségessé vált, hogy Korea egyesítése ügyében határozottabb álláspontot foglaljunk el. [...] A kínaiak olyan helyzetbe kerültek, amelyben több figyelmet tudnak fordítani a koreai kérdésre. [A háborúnak] egyetlen lényeges feltétele van: Peking támogatása.” (Sztálin Kim Ir Szen észak-koreai kommunista vezetőnek moszkvai találkozásójukon, 1950. március)

[illegible]

7. A feladat a távol-keleti gyarmatosítással kapcsolatos.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a gyarmatosítás folyamatát és a gyarmati világ felbomlását Kínában és Koreában a 19. század második felétől 1953-ig! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- **Kína helyzete a 19. század második felében,**
- **nagyhatalmi befolyás a térségben a 20. századelején,**
- **polgárháború Kínában,**
- **Kína a második világháború idején,**
- **a Kínai Népköztársaságlétre jötté,**
- **hidegháború a Távol-Keleten: Tajvan és Korea kérdése!**

Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Nyilvánvaló, hogy a nép többsége köztársaságra vágyik, és az ég akarata észreveszi a nép szándékát. [...] Ezért én, a császár, úgy határozok, hogy a kormányforma Kínában alkotmányos köztársaság.” (Pu Ji, az utolsó kínai császár kiáltványa, 1912)

„Kommunista gyakorlat volt [a polgárháború időszakában], hogy senkit sem végeztek ki, aki megadta magát, és minden fogollyal jól bántak. Ezen a módon megnyerhették maguknak a sor-katonákat, akiknek többsége szegényparaszt családból származott. A kommunisták nem állítottak fel fogolytáborokat. Csak az alacsonyabb és magasabb rangú tiszteket tartották fogva, a többieket azonnal szélnek eresztették. »Panaszgyűléseket« rendeztek a számukra, ahol arra biztatták őket, panaszolják el, milyen nehéz életük volt föld nélküli parasztként. A forradalom, mondták a kommunisták, azon lesz, hogy mindannyiuknak földet juttasson. A katonák választhattak: vagy hazatérnek, akkor megtérítik az útiköltségüket, vagy maradnak a kommunistákkal, és segítenek kisöpörni a Kuomintangot [Kínai Nemzeti Párt], hogy többé soha senki ne vehesse el a földjüket. A többség önként maradt, és csatlakozott a kommunista hadsereghez.” (Jung Chang: Vad-hattyúk – Kína három lánya, regény)

„Akkoriban az volt a taktikánk a japánokkal és a kollaboránsokkal szemben, hogy »használd az egyik ellenséget a másik leverésére.« [...] A kollaboráns szervezetek tele voltak az elvtársainkkal, akik japán karddal kaszabolták le a kuomintangistákat [azaz a Kínai Nemzeti Párt híveit]. [...] Személyes tudomásom van például arról, hogy a Jangcétól délre állomásozó [Kuomintang-osztagot] a japánok a mi pártunk briliáns közreműködésével semmisítették meg.” (A Kínai Kommunista Párt hírszerzőjének jelentése, 1941)

„Mivel a Szovjetuniót fegyverszüneti egyezmény köti Amerikával szemben a [Koreát kettéosztó] 38. szélességi fok tiszteletben tartására, ezért nem lett volna »helyénvaló«, hogy a hadműveletekben részt vegyen. Kínát ezzel szemben nem terheli ilyen jellegű kötelezettség, ezért minden további nélkül segítségére lehet az északiaknak.” (Mao Ce-tung, 1950. május 15.)

„Elismeri, hogy a Kínai Népköztársaság kormányának képviselői Kína egyetlen legitim képviselői az ENSZ-ben, a Kínai Népköztársaság az ENSZ Biztonsági Tanácsa öt állandó tagjának egyike. [...] Következésképpen Csang Kaj-sek [a Kínai Köztársaság, azaz Tajvan elnöke] képviselői elvesztik helyüket, amelyeket illegálisan birtokoltak [1949 óta] az Egyesült Nemzetek Szervezetében, és minden hozzá köthető szervezetben.” (ENSZ-határozat, 1971)

[illegible]

8. A feladat Magyarország és a Habsburg Birodalom közjogi viszonyával kapcsolatos.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország és a Habsburg Birodalom közjogi viszonyának alakulását, valamint az azt leginkább meghatározó törvényeket 1687–1790 között! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- Magyarország és a Habsburg Birodalom közjogi viszonya a török kiűzése után,
- a Rákóczi-szabadságharc idején bekövetkezett közjogi változások,
- Mária Terézia trónra lépését érintő közjogi kérdések,
- III. József uralkodását jellemző és annak nyomán felmerülő, a közjogi viszonyt érintő problémák

A Magyar Korona országai a török kiűzése után, a XVIII. században

„Amellett, hogy Magyarország és Erdély jogait, kiváltságait és szabadságjogait szentül és sértetlenül megtartjuk, semmiképpen sem engedjük meg azt, hogy e megbocsátó kegyelem ellenére új viszályokra és civódásokra adódjék ürügy.” (A szatmári béke)

„Ő legszentségebb császári és királyi felségének magyarországi s az ehhez kapcsolt részekből való hű karai és rendei [...] az öröklési jogon való utódlást [...] Németországban [...] és Magyarországgal [...] feloszthatatlanul s elválaszthatatlanul, kölcsönösen és együttesen örökösödésileg birtoklandó más országaiban s tartományaiban is megállapított [...] rendhez képest, uralkodás és kormányzás végett [a császár utódaira] átruházzák.” (Pragmatica Sanctio)

„Hogy midőn más tartományok igazgatása és gondjai engedik, mindenesetre ez országon belül fog továbbra is lakni, semmit sem mulasztván el, ami egyébként is ez örökös magyar királysága régi virágzásának visszahozására és boldogítására teendő lesz. [...] Magyarország és a hozzá kapcsolt részek [...] más tartományok módjára nem fognak kormányoztatni [...]” (1741. évi törvény)

„Csaknem félistennek lenni magát véli.
József, e valóság bír arra tégedet,
Hogy érdemesebbnek ítéled fejedet
Angyali koronánk rég méltóságánál,
Pedig főbb hatalmad ennek jóvoltán áll.
Mért nem bánt így anyád, hogy királlyá tettük,
Hogy hét ellenségit koncoltuk, kergettük?
Mért gyermekségedben nem tudtuk felőled,
Hogy kalapos király fog lenni belőled?”
(Részlet Ányos Pál Kalapos király című verséből)

9. A feladat Magyarország 20. századi közjogi kérdéseivel kapcsolatos.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az államforma és az államfői jogkör alakulását Magyarországon 1914–1990 között! Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- Magyarország államformája és az államfői jogkör a dualizmus korának végén,
- az államforma és az államfői jogkör változásai az őszirozsás forradalom időszakában,
- a Tanácsköztársaság államformája,
- a Horthy-korszak államformája és államfői jogköre,
- a koalíciós időszak és a kommunista diktatúra államformát és államfői jogkört érintő változásai,
- a rendszerváltozás során kialakított államforma és államfői jogkör!

„Trónra lépésem óta mindig arra törekedtem, hogy népeimet minél előbb a háború borzalmaiktól megszabadítsam; amely háború keletkezésében semmi részem nem volt. Nem akarom, hogy személyem akadályul szolgáljon a magyar nemzet szabad fejlődésének, mely iránt változatlan szeretettől vagyok áthatva. Ennélfogva minden részvételtől az államügyek vitelében visszavonulok, és már eleve elismerem azt a döntést, mellyel Magyarország jövőendő állam-formáját megállapítja.” (IV. Károly eckartsai nyilatkozata, 1918)

„2.§. A Tanácsköztársaság a munkások, katonák és földművesek tanácsainak köztársasága. [...] A munkások, katonák és földművesek tanácsaiban a dolgozó nép hozza a törvényeket, hajtja azokat végre és bíraskodik azok megszegői fölött. A proletárság a tanácsokban gyakorol minden központi és helyi hatalmat.” (A Tanácsköztársaság alkotmánya)

„2.§ Az 1723. évi I. és II. törvénycikkben foglalt *pragmatica sanctio* és minden egyéb jogszabály, amely az Ausztriai Ház (*Domus Austriaca*) trónörökösödési jogát megállapította vagy szabályozta, hatályát veszttette és ezzel a királyválasztás előjoga a nemzetre visszaszállt.

3. § A nemzet a királyság ősi államformáját változtatlanul fenntartja, de a királyi szék betöltését későbbi időre halasztja és utasítja a minisztériumot, hogy eziránt arra alkalmas időben ja-vaslatot tegyen.” (1921. évi XLVII. törvény)

„A Magyar Nemzetgyűlés előreláthatólag még január végére letárgyalja az államforma kérdését [...]. Minthogy a koalícióban helyet foglaló pártok – a Nemzetgyűlés 98 százaléka – [...] már állást foglaltak [...] így a döntés nem lehet kétséges. Legfeljebb részletkérdésekről lehet vita [...]. A parasztság és munkásság, s a dolgozó értelmiség pártjainak szövetsége [...] lebontja a magyar életnek a múltból itt maradt egészségtelen csökevényeit, az államforma és alkotmányreform dolgában is egyeztetni tudja a különféle érdekeket.” (Miniszterelnöki sajtóközlemény, 1946)

„1.§ Magyarország: népköztársaság.

2.§ A Magyar Népköztársaság a munkások és dolgozó parasztok állama. A Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé. [...]

20. § A Népköztársaság Elnöki Tanácsának hatásköre: [...] összehívja az országgyűlést, törvényeket kezdeményez, [...] megbízza és fogadja a követeket, kinevezi a törvény által meghatározott fontosabb megbízatású állami alkalmazottakat, valamint a fegyveres erők magasabb rangú tisztjeit, adományozza az országgyűlés által alapított rendjeleket és címeket, valamint hozzájárul külföldi rendjelek és címek viseléséhez, gyakorolja a kegyelmezési jogot [...].

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa az államigazgatási és a helyi államhatalmi szervek által hozott minden olyan jogszabályt, határozatot vagy intézkedést megsemmisíthet, illetőleg megváltoztathat, amely az alkotmányba ütközik, vagy sérti a dolgozó nép érdekeit. [...]

Ha az országgyűlés nem ülésezik, az országgyűlés jogkörét a Népköztársaság Elnöki Tanácsa gyakorolja; az alkotmányt azonban nem változtathatja meg.” (1949. évi XX. törvény)

[illegible]

10. A feladat a 15–16. századi magyar történelemmel kapcsolatos.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével, hogyan alakult a magyar királyok és a rendek erőviszonya Hunyadi Mátyás trónra kerülésétől I. Ferdinánd uralkodásának végéig (1564-ig) a megadott szempontok szerint:

- Hunyadi Mátyás trónra kerülése,
- Mátyás és a rendek kapcsolata,
- rendi törekvések a 16. század elején,
- a mohácsi csata előzményei,
- Szapolyai János és Ferdinánd trónra kerülése,
- a Habsburgok központosító törekvései,
- a Habsburgok és a rendek egymásrautaltságának kérdése a 16. században!

Használja a középiskolai történelem atlaszt!

„Sokan súlyosan fel is rótták a pápai követnek, hogy ő volt az első, aki hatalmat adott Mátyás királynak arra, hogy püspökök és papok ellen járjon el, s hadicélra az egyházak javadalmait is igénybe vegye. [...] Ezenfelül a főnemeseik szemében már félelmetes és erőszakos kezdett lenni, s cselekedeteivel tudtukra adta, hogy egyedül akar uralkodni, a többiek pedig engedelmeskedjenek. Akiknek azelőtt nagyon nagy tekintélyük volt a király előtt, most nehezen visel-ték méltóságuk csorbulását. Úgy vélik, ezek voltak az okok, melyek az esztergomi érseket [Vitéz János] és a többieket lázadásra késztették.” (Antonio Bonfini művéből, 15. század)

„Továbbá, mivel mindenik megyében olyan nemeseket szoktak szolgabírákká megválasztani, kikről tudva van, hogy tehetségre és vagyonosságra nézve a többiek mögött állanak, aminek következtében megeshet, hogy félelemtől, kedvezésből és fizetésért igen sok haszontalanságot követnek el.

Ezért határoztuk: hogy ezentúl nem ilyeneket, hanem derék és érdemes és jómódú birtokos embereket kell minden vármegyében az ott lakók közül megválasztani. [...] Továbbá rendeltük, hogy a királyi felségnek az ő főpapjai és bárói tanácsával és akaratával mindenik megyében valamely bárót vagy más jeles és jómódú birtokos embert, aki tudniillik megfelelőnek és alkalmasnak látszik, kell megyei ispánná kineveznie.” (1486-os törvények)

„Ezt az adományos szabadságot [értsd: a kiváltságot] a mieink nemességnek mondják. Ahonnan az ily nemesek fiait joggal örökösöknek és szabadoknak nevezzük. Az ilyen nemeseket az imént említett javakban való részesülés és összeköttetésnél fogva a Szent Korona tagjainak tartjuk, akik senki más hatalmának alávetve nincsenek a törvényes megkoronázott fejedelmén kívül.” (Hármaskönyv, 1514)

„Őfelsége kegyesen kijelentette, hogy azokat az ügyeket, amelyek az igazságszolgáltatást, valamint az ország jogait és szabadságait illetik, a magyar tanácsban; a pénzügyi vonatkozásúakat a kamarában; a hadügyi kérdéseket pedig – az eddig követett gyakorlat szerint – a [Udvari] Haditanácsban fogja tárgyaltatni.” (Országgyűlési felszólalás a 16. század közepén)

„Magyarországnak a jelen országgyűlésre egybesereglett főpapjai, bárói, nemesei és a többi rendjei, mindenekelőtt örökös hálaköszönetet mondanak a királyi szent felségnek. [...] Először is, hogy amiképpen ezelőtt több ízben, úgy a közelebbi télen is, a Regensburgban tartott birodalmi gyűlésen, végre annyi sok fáradozás után, Magyarországnak a megtartására és fel-szabadítására nem megvetendő segítséget szerzett, és ugyanazt a csehországi és más tartománybeli híveitől is kieszközlötte; kegyelmesen megígérvén azt is, hogy híveinek a javára személyesen ő maga és fenséges gyermekei is mindenütt helyt fognak állani.” (Az 1557-es magyar törvényekből)

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

11. A feladat a választójog és a választási rendszer változásaihoz kapcsolódik a XX. századi Magyarország történetében.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyarországi választójog és választási rendszer alapvető elemeinek alakulását Bethlen István miniszterelnökségtől a rendszer-váltás időszakáig a következő szempontok alapján:

- **Bethlen választójogi rendelete,**
- **a választási rendszer a Horthy-korszakban,**
- **a választójog a második világháború után,**
- **a választási rendszer 1945–49 között,**
- **választások a kommunista évtizedekben,**
- **a választási rendszer és választás a rendszerváltáskor!**

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

A választójog minimális feltételeinek változása Magyarországon (1920–22)			
		1920	1922
nők	életkor	24 év	30 év
	műveltség	írni-olvasni tudás	az elemi népiskola 6 osztályának elvégzése
férfiak	életkor	24 év	24 év
	műveltség	–	az elemi népiskola 4 osztályának elvégzése

„Nagy veszedelem az, ha az általános, titkos választójogot műveletlen, értelmetlen tömegeknek kell gyakorolniuk. Televényföldje [termőtalaja] az ilyen nép a legrosszabb demagógiának. Mint belügyminiszter meggyőződéssel működtem közre abban, hogy a Friedrich-kormány választójogi rendeletét, amely a legszélsőségesebb általános, titkos választáson alapult, módosítjuk és választójogunkat a magyar tömegek értelmi szintjével összhangba hozzuk. Vállalom e tényért a történelmi felelősséget.” (Klebensberg Kunó a választójogról)

„Az országgyűlési képviselők választása részben választókerületenkint, részben országos lajstromok [listák] alapján történik. [...]

Az országos lajstromok alapján betöltendő országgyűlési képviselői helyek olyan arányban oszlanak meg az egyes pártok között, amilyen arányban az általános választáson az egyes pár-tokra esett érvényes szavazatok egymáshoz állanak. [...] Budapest Székesfőváros választókerületei, a budapestkörnyéki választókerület, továbbá azok a törvényhatósági [értsd: megyei] jogú városok, amelyek egynél több képviselőt választanak, képviselőiket az arányos képviseleti rendszer szerint lajstromos szavazással választják, a többi választókerület mindenike az általános többségi rendszer szerint egy-egy képviselőt választ.

Azokban a választókerületekben, amelyekben a választás lajstromosan történik, a szavazás titkos, egyebütt a szavazás nyilvános.” (1925. évi XXVI. törvény)

„A választáson csakis olyan párt vehet részt, melynek részvételi jogát – a párt céljainak, vezetőinek és összetételének demokratikus szempontból való megvizsgálása alapján – az Országos Nemzeti Bizottság megállapítja.

Nemzetgyűlési választójoga van minden magyar állampolgárnak, aki huszadik életévét betöltötte; vagy a választói névjegyzék összeállításának évében betölti és 1945. évi szeptember hó 1-jén Magyarország 1937. évi december hó 31-i határain belül lakott. [...]

A választójogból ki van zárva: aki [...] ismét felvette német hangzású családi nevét, és ellene [...] ilyen okból az elkobzási eljárás megindult, aki [antikommunistának, szélsőjobboldalinak, revizionistának, antiszemitának minősített] egyesületben, pártban vagy szervezetben [...] tisztséget viselt, [...] a Volksbundnak [magyarországi német nemzetiségűek szervezete] vezetője, tagja vagy támogatója volt [...], a volt m[agyar] kir[ályi] csendőrségnek az a tagja, aki [...] igazolási eljárásnak nem vetette alá magát, vagy alávetette magát, de nem igazolták.” (1945. évi VIII. törvény)

„A nemzetgyűlés megbízatása első összeülésétől számított 4 (négy) évre szól. A nemzetgyűlési képviselőket részben a pártok választókerületi [értsd: megyei és fővárosi] lajstromain kell megválasztani általános, titkos, közvetlen, egyenlő

[illegible]

12. A feladat a magyar zsidóság történetéhez kapcsolódik.

Mutassa be a magyarországi zsidóság emancipációjának, majd jogfosztásának folyamatát a kiegyezéstől a második világháború kitöréséig a következő szempontok alapján:

- a zsidóság helyzete a dualizmus korában,
- antiszemita vádak és intézkedések az 1920-as években,
- az antiszemitizmus változásai a világválság időszakában,
- a zsidóság jogfosztása!

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

„A nemzet hű fiává nem a származás, nem a fajrokonság, hanem a rokon érzés, s a csatlakozó önfeláldozat avat. Nem a szívnek vére, hanem a szívnek verése.”

(Lőw Immánuel szegedi főrabbi, 1907)

Karikatúra a Borsszem Jankó című lapban, 1882

Felirata:

„Az édesanya [Magyarország]:

No, gyermekeim, ki jön az én házámba?

Nemzetiségi kölykök duzzogva:

Nem megyünk mi!

A zsidógyerek: Itt vagyok, mámikám, fogadj be!

Istóczy [antiszemita képviselő]:

Anyámasszony, csak be nem veszi azt a jordán fattyat [a zsidógyereket]?”

„A zsidóság szerepe hálátlan ezzel a kormányzattal szemben. A zsidóságot megvédték azon re-torzió ellen, amelyet jogosan megérdemelt azon történelmi felelősség következtében, amely a kommün [értsd: Tanácsköztársaság] alatt reá hárult. A zsidóság bebizonyította, hogy [...] csak egy zsidó érdek van, amely nem nyugszik addig, amíg a történelmi Magyarországot meg nem semmisíti. [...] Ebből nekünk, keresztény magyaroknak le kell vonnunk a konzekvenciákat [következtetéseket]: nincs középút és nincs kompromisszum, egy van csak: a magyar faj érdekeit a végletekig képviselni.” (Gömbös Gyula beszéde a Nemzetgyűlésben, 1925)

„Akarjuk és követeljük a zsidókérdésnek az állam érdekeivel egyező rendezését, a zsidónak, mint fajnak alkotmányos meghatározását, az állam életébe és munkájába való számarányos be-vonását, a zsidó bevándorlásnak mindenkorra való beszüntetését, azoknak a zsidóknak a kiutasítását, akik 1914 után kaptak települési engedélyt, akik a világháborúban harcvonalban nem voltak, akik az állam törvényeit megszegik, gátolják, tekintet nélkül arra, hogy mikor települtek meg az Ősföldön.”

(A Nemzet Akaratának Pártja programjából, 1935)

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings present.

13. A feladat a magyar haderő történetéhez kapcsolódik.

Mutassa be a magyar haderő szervezeti kereteinek változásait 1848 és 1920 között a következő szempontok alapján:

- magyarok a birodalmi hadseregben,
- az 1848–49-es honvédség megszervezése és megszűnése,
- a közös hadsereg és a Magyar Királyi Honvédség,
- a Vörös Hadsereg és a Nemzeti Hadsereg,
- a trianoni rendelkezések!

Ne eseménytörténetet írjon!

A birodalmi hadsereg huszárezredei 1848 elején		
A huszárezred neve	Toborzási területe	Állomáshelye
1. Császár-huszárezred	Nyugat-Dunántúl	Eszék (Magyarország)
2. Hannover-huszárezred	Erdély	Újpest (Magyarország)
3. Ferdinánd-huszárezred	Buda környéke	Sárospatak (Magyarország)
4. Sándor-huszárezred	Partium	Bécs (Ausztria)
5. Radetzky-huszárezred	Nyugat-Dunántúl	Lodi (Észak-Itália)
6. Württemberg-huszárezred	Tiszaántúl	Litvaberezseny (Magyarország)
7. Reuss-Köstritz-huszárezred	Dél-Dunántúl	Vicenza (Észak-Itália)
8. Koburg-huszárezred	Nyugat-Felvidék	Zolkiew (Galícia)
9. Miklós-huszárezred	Szlavónia	Prossnitz (Csehország)
10. Vilmos-huszárezred	Kelet-Felvidék	Tarnopol (Galícia)
11. Székely határőr huszárezred	Székelyföld	Sepsiszentgyörgy (Magyarország)
12. Nádor-huszárezred	Jászkunság	Saaz (Csehország)

„A kormány büntetésként az egész Kossuth-féle hadsereget — mind a reguláris honvédeket, mind a helyi milíciát, a nemzetőröket — be akarta sorozni a birodalmi lobogó alá. 1849. augusztus 20-án megparancsolták, hogy a toborzó állomásokon 100 000 embernek kell jelentkeznie. Ez komoly hibának bizonyult. Sem a hadsereg, sem a közigazgatás nem tudott ilyen nagyszámú újonccal törődni. Ráadásul 1849 elején már Kossuth sem tudott forradalmi hadseregébe elegendő katonát találni. [...] A besorozott honvédeket őrizni kellett. Egy pécsi transzportból [a Pécsről szállított katonák közül]

például minden tizedik katona elszökött.” (Hidas I. Péter történész, 1993)

„1. § A honvédség a fegyveres erőnek [közös hadseregnek] kiegészítő része, háború idején a hadsereg támogatására és a belvédelemre, békében kivételesen a belrend és biztonság fenntartására is van hivatva.

2. § Ha háború veszélye fenyeget, a honvédség összehívása és mozgósítása részben vagy egészben csak Ő Felsége a király rendeletére történhetik a felelős [magyar] honvédelmi miniszter el-lenjegyzése mellett.

3. § A honvédség kivételesen a magyar korona országain kívül is alkalmazható; de erre mind-annyiszor a törvényhozás külön intézkedése szükséges. [...]

18. § A honvédség vezénnyelve a magyar, zászlója, Ő Felsége nevének jelvényei mellett, az ország színeit és a magyar állam címerét viseli.” (Az 1868. évi LXI. törvény)

„Ezer évek tradícióit, ezer évek szolgásgát, ezer évek zsarnokságát kellett romba dönteni. Eh-hez öt éves háború kellett, ehhez ezer és ezer halál kellett, hogy egy új győzelmes élet támadjon fel belőle. Ez az új győzelmes élet a pacifizmus [békevágy] jegyében születik meg. [...] Nem kell hadsereg többé! Soha többé katonát nem akarok látni!” (Linder Béla, a Károlyi-kormány hadügyminiszterének beszéde, 1918)

„Megörültem, amikor Károlyi Gyula gróf miniszterelnök még Aradról hozzám küldte az ellen-kormány megbízottját azzal a felhívásával, hogy vállaljam el az új nemzeti hadsereg felállítását és megszervezését. [...] Én természetesen nyomban ráálltam, hogy a hozzám intézett felhívásnak eleget tegyek. [...] Egyetlen repülőgépünkről röplapokat szórattam a vörös hadsereg vonala fölé és már másnap az az öröm ért, hogy egy teljesen felfegyverzett huszárszázad jelentkezett nálam szolgálatra. Egyenként az ország minden részéből érkeztek tisztek.” (Horthy Miklós visszaemlékezése 1919-re)

14. Magyarország történetének a kiegyezéstől 1929-ig terjedő időszakával kapcsolatos.

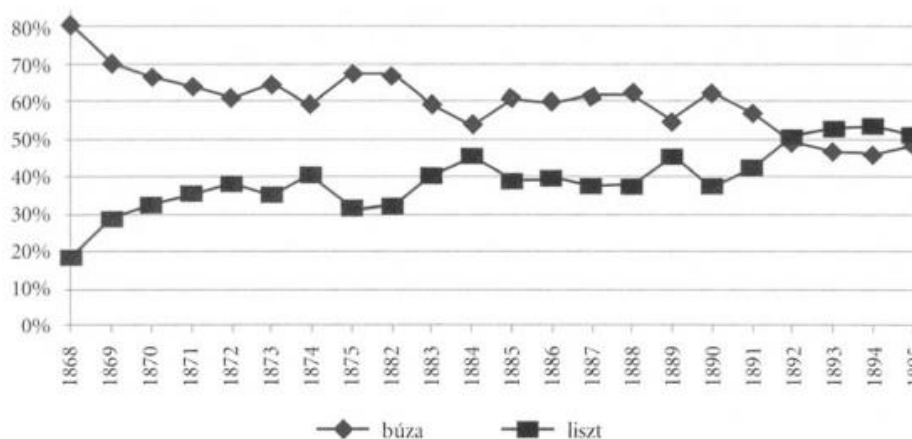
Mutassa be a források és ismeretei segítségével, miként alakult Magyarország iparának helyzete a kiegyezéstől 1929-ig!

Válaszában a következő szempontokra térjen ki:

- az ipar fellendülésének háttere, jellemzői a dualizmus korában,
- az első világháború hatása az egyes iparágak helyzetére,
- a trianoni béke hatása a magyar iparra,
- az ipar helyzete a bethleni konszolidáció időszakában!

Válaszát időrendben haladva fogalmazza meg!

A tőkeállomány növekedése Magyarországon néhány ágazatban 1860–1873 (millió forint)		
Ágazatok	1860–1866	1867–1873
Vasúti vállalatok	68,7	377,0
Egyéb közlekedési vállalatok	2,1	15,1
Ipari vállalatok	4,6	97,1

A búza- és a lisztkivétel megoszlása

A kőolajtermelés Magyarországon 1914–1917	
Év	A kitermelt kőolaj (millió mázsa)
1914	40,3
1915	65,4
1916	58,6
1917	94,7

„Ha még egy évig nem lesz vége a háborúnak, idehaza mind elveszünk éhen. [...] Egy-két évig, még csak tűrhető volt, mert addig, ha drágaság volt is, de lehetett kapni. De most egyáltalán semmit, és minden cédulára megy. Az ember akár egyebet se tegyen, mint folyton kódorogjon, hogy hol mit lehet kapni.” (Levél Magyarországról az olaszországi frontra, 1917)

„[...] A külföldi segítségre nekünk igenis feltétlen szükségünk van. Sokan azt mondják, hogy ebben az országban gazdasági helyzetünket rendbe hozhatnánk külföldi segítség nélkül, tisztán és kizárólag saját erőnkől. [...] Azzal jönnek, hogy a magyar bankok és vállalatok teremtsék elő ezt a hitelt. [...] Ha végigtanulmányozzuk azokat a gazdasági erőket, amelyek ebből a szem-pontból és ily módon rendelkezésünkre állanak, rá fogunk jönni hamarosan arra, hogy ezen az úton sem lehet olyan összeget előteremtenünk, amelyre a nemzetnek szüksége van. De feltéve, hogy lehetséges volna, nézetem szerint egy belföldi kölcsönnel ez a kérdés nem is volna elintézhető, mert az a korona további romlására

[illegible]

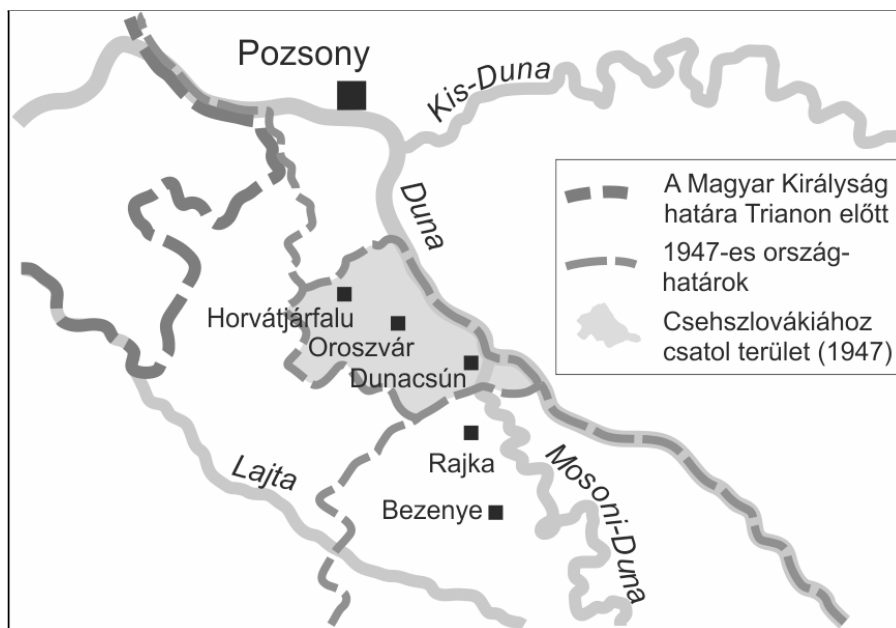
15. A feladat Magyarország 20. századi történelmével kapcsolatos.

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a magyar külpolitikai törekvéseket Horthy Miklós kiugrási kísérletétől az ezredfordulóig a megadott szempontok szerint:

- kiugrási kísérlet a második világháborúból,
- a nyilasok külpolitikája,
- a moszkvai fegyverszünet,
- a párizsi béke születése,
- a Rákosi-korszak külpolitikája,
- az 1956-os forradalom külpolitikai törekvései,
- Kádár János külpolitikai mozgástere és ennek megváltozása,
- a magyar külpolitika megváltozása a rendszerváltozás idején!

„Szálasi személyi felelősségét hangsúlyozva ígéretet tett, hogy a magyar nemzet minden vonatkozásban teljesíteni fogja kötelességét. Bárhol vívják is meg a döntő csatát, a Dunánál, a Balatonnál vagy Bécs falai alatt, Németország mindenkor számíthat Magyarországra [...]. Tavaszig 20 új hadosztály lesz felállítva.” (Német jegyzőkönyv Szálasi és Hitler berlini tárgyalásairól, 1944. december)

„Magyarország megszüntette a Szovjetunió és a többi Egyesült Nemzet, közte a Csehszlovákia ellen viselt háborút, Németországgal fennállott minden viszonyát megszakította és hadat üzent Németországnak. [...] Magyarország Kormánya kötelezi magát olyan szárazföldi, tengeri és légierők fenntartására és rendelkezésre bocsájtására, melyek a Szövetséges (Szovjet) Hadsereg főparancsnokság fővezetése alatti szolgálatra rendeltethetnek.” (Az Ideiglenes Kormány által kötött moszkvai fegyverszüneti egyezményből, 1945. január 20.)

A pozsonyi hídfő, 1947

„Azt mondtam én, ha csak a belső dolgokról van szó, akkor ki lehet vonni a szovjet csapatokat minden további nélkül. Ami azonban a külső provokáció lehetőségét illeti, az még mindig fennállt, s bizonyos vonatkozásaiban mi ez időben nem vagyunk képesek védeni a saját független államunkat és általában a szocialista tábor is ezen a részen. [...] Ha mi bizonyos oldalon segítséget kapunk és erősíteni tudjuk saját néphadseregünket, akkor ez az ok is elesik. [...] Ezt senki ne értse úgy, hogy a Varsói Szerződés megszűnt volna, hogy itten lehet valamivel próbálkozni, mert azok, ha kimennek, ide is jöhetnek, ha a magyar kormány kéri.” (Kádár János az MSZMP központi bizottságában, 1957)

„[Henry] Kissingerrel Helsinkiben 1975. augusztus 1-én történt találkozásakor Puja [Frigyes külügyminiszter] elvtárs felvetette az amerikai külügyminiszternek a korona visszaadásának kérdését, mint ami nagymértékben javítaná kétoldalú kapcsolataink légkörét. [...] Az ő felfogásuk szerint a koronát az amerikai nép adná vissza a magyar népnek, tehát a koronát hozó és fogadó küldöttségek összetételének is ezt kellene demonstrálnia. Nem maradhatnak ki, de ne is

[illegible]